// Дефектологія. Особлива дитина:навчання та виховання № 2, 2013.-С.44-47

УДК 376.4:159

Яковлева С. Д.
Yakovleva S. D.

ПРОВІДНА РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЛЯ ОПТИМАЛЬНОГО ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ ДИТИНИ

(Огляд літератури)

LEADING ROLE OF TRAINING FOR OPTIMAL PSYCHOPHYSIOLOGICAL CHILD DEVELOPMENT

(Literature Review)

Глибокі соціально-економічні зміни нашого суспільства вимагають від особистості не лише знань та умінь, але й розвинутих якостей, які сприяли би розвитку творчих здібностей та активної діяльності. В цьому провідну роль відіграють завдання, які ставляться перед освітою, а саме - створення оптимальних умов для розвитку кожної дитини, формуючи в неї здібності осмислення оточуючої дійсності. Саме питання інтелектуального розвитку набувають основного змісту.

Пізнавальна діяльність як психологічний процес, який здійснюється особистістю, містить предметно-змістові, операційно-логічні, емоційно-мотиваційно-ціннісні та інші компоненти. Для відтворення цілісної структури необхідно знайти такі структуроутворюючі відношення, які б дозволяли здійснити це поєднання.

Навчальна діяльність була задумана Д. Б. Ельконіним і В. В. Давидовим як освітнє середовище, яке значно посилює рефлексивні потенції розвитку молодших школярів, що не були використані у традиційному навчанні.

Д. Б. Ельконін (1974) вважав, що поза навчанням не може бути ніякого розвитку. Тому основною характерною рисою шкільного навчання є те, що з початком відвідування школи дитина починає здійснювати суспільно значиму

та суспільно оцінювану діяльність, якою є учбова діяльність. Саме через учбову діяльність, через нову позицію визначаються всі інші відношення дитини з дорослими, з однолітками, в сім'ї та поза школою.

«Єдність природного і суспільного в розвитку особистості проявляється у взаємозв'язку дозрівання і навчання. Воно визначається генотипом, але здійснюється в ході життєдіяльності організму, його окремих систем і тим самим виявляється залежним від її умов...». Цей вислів Г. С. Костюка (1989) має важливе значення, адже він дозволяє зробити висновок про тісний взаємозв'язок інтелектуального розвитку особистості та навчальної діяльності.

Основу розвитку пізнавальної активності складають принципи виховання особистості та розвитку мислення, які включають заохочення актів пізнавальної активності іншою людиною, що одержало широке розповсюдження в рамках традиційного процесу навчання (Амонашвілі,1984).

Д. Б. Ельконін (1961) відзначав, що «психічний розвиток дітей відбувається у формі засвоєння, що з'являється в дітей в ході їх психічного розвитку... і може стати надбанням лише через засвоєння».

Засвоєння набуває згодом нової форми - учбової діяльності. В учбовій діяльності під першою складовою навчального процесу розуміють необхідний рівень пізнавального інтересу, другий елемент визначається ступенем зрілості самоконтролю, а третій - розвиненістю пізнавальних процесів [6, с. 27].

Перший рік навчальної діяльності, за ствердженням Компанець В. В. (1988), є мікроперіодом, який складає основу навчальногопроцесу.

Процес учіння дитини визначається з перших тижнів життя після народження. Наприкінці дошкільного віку в дитини складається готовність до систематичного шкільного навчання, що виявляється у прагненні до розвитку пізнавальних процесів [7, с.383].

Сучасна педагогічна технологія визначає навчальну діяльність людини як форму соціальної активності, спрямовану на оволодіння засобами предметних

та пізнавальних дій. Така діяльність відбувається під керівництвом вчителя і передбачає включення дитини у певні суспільні відносини, тобто володіючи пізнавальною та перетворюючою (розвиток дитини через оволодіння нею різними уміннями) функціями. Це ще раз підкреслює, що в основі учбової діяльності лежать пізнавальні потреби, мотиви та інтереси .

Ж. Піаже (1932,1994) сформулював висновок, що в процесі соціалізації дитини відбувається розвиток структур операцій інтелекту і навчання може лише прискорити, або сповільнити процес розумового дозрівання, але суттєво на нього не впливає. В той же час Л. С. Виготський розглядає особливості., дитячого вчення у тісному зв'язку з аналізом педагогічних виливів, тобто «навчання йде попереду розвитку дитини та веде її за собою»[3].

О.М. Леонтьєв (1975) особливу увагу приділив аналізу засобів засвоєння знань, ролі спілкування в учбовому процесі та розвитку мотивів учбової діяльності... «Саме зміст якого набуває для дитини предмет її навчальної діяльності, предмет її научення, визначається мотивом її учбової діяльності. Цей смисл і характеризує усвідомленість засвоєння нею знань...».

Учбова діяльність виступає як явище цілісного та повнокровного життя у шкільний період розвитку, поєднуючи її з потребами.

Р. С. Немов представляє декілька видів научення:

- научення за механізмом імпринтинга, тобто швидкого, автоматичного процесу навчання, пристосування організму до конкретних умов його життя;

- умовно рефлекторне (засноване на роботах І. П Павлова) - виникнення нових форм поведінки як умовних реакцій;

- оперантне (шляхом проб і помилок).

Але научення може бути результатом будь-якої діяльності, тоді як навчальна діяльність базується на пізнавальному інтересі та має певну мотивацію [9, с. 285].

Здатність до навчання є однією з властивостей живої системи. Виявляється вона у формуванні у мозку тимчасових зв'язків, які дають можливість

накопичувати та зберігати інформацію, управляючи всіма системами організму (Горго,2002). Л. С. Виготський на основі досліджень О. Р. Лурії показав важливість динамічної організації та локалізації вищих психічних функцій, про які він сказав: «...Высшие психические функции не надстраиваются. как второй этаж, над злементарными процессами, но представляют собой новые психологические системы, включающие в себя сложное сплетение элементарных функций, которые, будучи включены в новую систему, сами начинают действовать по новым законам...» [31, с. 7].

А. П. Усова (1981) виділила конкретні ознаки навчальної діяльності в дітей. Нею було виділено три рівні, які характеризують різний ступінь розвитку учбової діяльності.

І рівень відрізняється продуктивністю та цілеспрямованістю всіх процесів пізнавальної діяльності; активним, зацікавленим відношенням до навчання, здатністю до самоконтролю своїх дій та до оцінки своїх результатів. На основі засвоєного діти можуть вирішувати доступні для них задачі в практичній та розумовій діяльності.

ІІ рівень - більш слабкий. Всі ознаки навчшіьної діяльності ще нестійкі, але разом з тим діти вже можуть навчатися, хоча можливі будь-які відхилення.

ІІІ рівень - початок формування навчальної діяльності, яка характеризується зовнішньою дисциплінованістю на занятті. Більш детально ознаки цих рівнів представлені в таб.1.

Рівні розвитку учбової діяльності в дітей дошкільного та молодшого шкільного віку (за Усовою, 1981)

І рівень	ІІ рівень	ІІІ рівень
Слухають вказівки	Слухають вказівки, умовно притримуються їх в роботі	Слухають вказівки, але ніби не чують
Керуються ними в роботі	Самоконтроль нестійкий,	Не керуються ними в роботі

	здійснюється через роботу інших дітей	
У випадку непорозуміння задають питання	При виконанні роботи схильні до наслідування іншим учням	До кінця нечутливі
Правильно оцінюють роботу інших. Правильно оцінюють власну роботу. Досягають необхідних результатів	Результати умовні	Результатів не досягають

Ці показники відображають не віковий розвиток, а розвиток процесу навчання та пізнавальної діяльності.

Молодший шкільний вік с одним з самих відповідальних етапів розвитку дитини. Це період, в який під впливом цілеспрямованого педагогічного впливу формуються важливі психічні новотвори, відбувається становлення учбової діяльності, яка пізніше визначає подальше навчання. Формування готовності до розумової діяльності починається ще у дошкільному віці.

Молодший шкільний вік є завершальним етапом морфологічного дозрівання всіх ланок рухової сенсорної системи і моторних функцій. До 10 років закінчується мієлінізація спинномозкових нервів, а будова коркових полів складає близько 80 % об'єму дорослої кори півкуль головного мозку (Борейко Т.І., 1993; Ковальов А.Г., 1970).

За твердженням С. Л. Рубінштейна (1986) молодший шкільний є найбільш сприятливим психологічно для засвоєння прийомів організації навчальної діяльності, оскільки в цей період діти починають засвоювати новий вид діяльності і нову для них роль.

Л. С. Виготський (1982) вважав, що «...Ранний возраст и єсть та стадия, когда возникает смьюловое и системное строение сознания, когда происходит возникнозение исторического сознания, существующего для других и, значит, для самого ребенка. Это качественные особенности отношения ребенка к связи с другими людьми, и своеобразие типов деятельности, с которыми мы встречаемся».

Вивчення властивостей основних нервових процесів, пам'яті, уваги, мислення і динаміка їх розвитку показали взаємозалежність від цих показників успішності навчання, а саме: спостерігалося покращення показників уваги, пам'яті, підвищення показників функціональної рухливості та сили нервових процесів. Подібні дослідження залежності властивостей нервової системи та пізнавальної активності, але в підлітковому віці вивчалися Гусєвою Є.П.(1979).

Учбова діяльність формується в дитини під час шкільного навчання. Тобто, перед усім дитину треба навчити вчитися і саме у перші роки шкільного навчання це відбувається найбільш інтенсивно.

Реалізація даного научення відбувається разом з вчителем під його керівництвом. Згодом учбова діяльність перетворюється у свідому, самостійну, організовану діяльність самого учня. Така самостійність стає основою для формування мотиваційного компоненту навчальної діяльності.

На сьогодні існує декілька теорій розвитку навчальної діяльності, зокрема: концепція активного розвиваючого навчання, представлена Й. Рейдером на основі формування гармонійно розвиненої особистості, прихильниками якої були М. Данілов, М. Скаткін, Л. Занков, Г. Щукіна; концепцію оптимізації навчально-виховного процесу підтримував Ю. Бабанський і яка доповнює концепцію активного розвиваючого навчання і концепція проблемного навчання, яку висловили М. Махмутов, і. Лернер, М. Скаткін, А. М. Матюшкін, і яка передбачає засвоєння засобів, прийомів та способів; концепція програмованого навчання, яке засновано на теорії поетапного формування розумових дій та інші.

Теорія активного розвиваючого навчання базується на засвоєнні нових знань на основі попереднього досвіду, тобто вимагає від школяра використання вже добутих знань та умінь. Дана теорія була науково обгрунтована Л. Виготським, який вважав, що «...правильно організоване навчання дитини веде за собою дитячий розумовий розвиток, викликає до життя такі процеси розвитку, які поза навчанням були б неможливими, а пізніше була підтримана

Л. Занковим, Д. Ельконіним, В. Давидовим, О. Любчук та іншими.

Для того, щоб бути успішною, тобто призводити до певних навчальних результатів при найменших витратах зусиль, навчальна діяльність повинна відповідати наступним вимогам:

- бути мотивованим процесом;
- мати розвинену та гнучку структуру;

здійснюватися у різних формах, дозволяючи учням використовувати свої індивідуальні можливості для засвоєння знань, умінь та навичок:

- виконуватися за допомогою сучасних технічних засобів навчання, які допомагають позбутися рутинних операцій [9, с. 292].

Відомо, що система навчальної діяльності представлена трьома структурними компонентами; мотиваційним, операційним та контрольно-оцінним.

Мотивація - це активний стан, спрямований на задоволення потреб шляхом організації певної цілеспрямованої поведінки і слугує науковим механізмом формування функціональної системи, активуючи структури головного мозку і апарат для прийняття програми дій та корекцію результатів [2, с. 47].

Ведуча роль учбової діяльності не виключає того, що молодший школяр активно включається в інші види діяльності (ігри, праця,спорт тощо), ході цих видів діяльності удосконалюються та закріплюються нові досягнення дитини, які є передумовою для формування учбової діяльності.

Доведено, що розвиток учбової діяльності можливий перед усім на основі усвідомленого вичленення дитиною способу дій. Тому в розвитку учбової діяльності виступає оволодіння дитиною такими засобами дій, які дозволять їй вирішувати практичні та пізнавальні задачі, виділяти нові відношення та зв'язки. Тобто учбова задача виступає як певне навчальне завдання (Скрипченко О.В., 1974; Немов Р.С., 2006).

Цю ж думку підтримує В. В. Давидов, який вважає, що «... суттєвою характеристикою учбової задачі слугує оволодіння школярами теоретично

узагальненим способом вирішення деякого класу конкретно-приватних задач. Поставити перед школярами учбову задачу - це значить ввести загальний спосіб її вирішення в усіх можливих поодиноких та конкретних випадках умов» [5, с. 15].

Певна навчальна задача та сукупність навчальних дій складають операційний компонент навчальної діяльності, який безпосередньо пов'язаний з станом вищих психічних функцій, тобто з мислительною, перцептивною та мнестичною складовою (Рогов Є.І., 2001; Саричєв С.В, 2006, Семаго Н, 2005 та ін.).

Не менш важливою передумовою учбової діяльності є навчання дітей контролю за способом виконання своїх дій, співставляючи результати діяльності з поставленими задачами (Богдарчук Є.І., 2001; Бутівщенко Л.М., 1989).

Структура навчальної діяльності виступає як цілісна система, яку можливо формувати, керуючи її компонентами. Методологічною основою процесу навчання є наукова теорія пізнання, яка побудована на дидактичних закономірностях процесу навчання:

- процес навчання, зумовлений потребами суспільства в освічених і всебічно розвинений людях;

- процес навчання є основною частиною комплексного навчально-виховного процесу, він є єдиним і закономірним:

- процес навчання залежить від навчальних та вікових особливостей тих, хто навчається;

- процес навчання залежить від матеріальних умов навчального закладу;

- закономірною є керівна роль вчителя в пізнавальній діяльності тих, хто навчається, а також їх активність у пізнанні [10, с. 205].

Р. С. Немов розглядає навчальну діяльність як процес, в результаті якого людина набуває нові або змінює існуючі в нього знання, уміння та навички, удосконалює та розвиває свої здібності [9].

Умови навчальної діяльності призводять до розуміння дитиною, що це

зовсім інша діяльність, ніж ігрова і вона потребує змінити себе. В той же час ігрова діяльність в молодшому шкільному віці продовжує розвивати психічні функції, поступово усуваючи гру. Це свідчить про необхідність в дошкільному віці ставити перед дитиною посильні завдання для набуття нею достатнього об'єму знань та навичок.

Для формування компонентів учбової діяльності молодших школярів необхідною є цілеспрямована спеціально організована робота, оскільки навчально-пізнавальні мотиви, пов'язані з процесом навчання, формуються під час активного засвоєння навчальної діяльності.

Аналіз учбової та інших видів діяльності вказує, що немає особливої пізнавальної діяльності, яка б існувала самостійно, навпаки, пізнання відбувається при будь-якій конкретній діяльності.

Досягнення належних результатів потребує урахування психологічних особливостей вікових груп дітей та моделювання (Амонашвілі Ш.А., 1984).

Показниками ефективності є не лише учбові дії школярів, але й постановка ними задач та цілей; не лише засоби роботи дитини з навчальним матеріалом, але й прийоми контролю та оцінки саморегуляції своєї учбової поведінки тощо.

На початку навчальної діяльності школярі не вміють самостійно ставити учбові задачі та виконувати дії з їх вирішення. До пори до часу дітям допомагає вчитель, але поступово відповідних умінь набувають самі учні, на цьому формується уміння вчитися [5, с.15].

Як продовження ідей Л. С. Виготського та О. М. Леонтьєва, П. Я. Гальперіним була створена теорія поетапного формування розумових дій та першому місці в якій стоїть аналіз засвоєння дій. Засвоєння дій по використанню за П. Я. Гальперіним призводить до засвоєння понять. Засвоєння учбової діяльності відбувається в процесі вирішення учбових задач, які є її важливою складовою та основною одиницею [4].

Є. І. Машбіц сформулював основні вимоги до проектування учбових задач:

- учбові задачі повинні забезпечити засвоєння системи засобів, необхідної та достатньої для успішного здійснення учбової діяльності;

- учбова задача повинна конструюватися так, щоб відповідні засоби діяльності, засвоєння яких передбачається в процесі вирішення задач, виступали як прямий продукт навчання [8].

Феномен випереджувального введення, відкритий С. Лисенковою (1988), дозволяє оптимізувати навчальну діяльність учнів початкової школи для забезпечення їхнього розумового розвитку, а коментоване управління доводить свою життєспроможність у розвитку інтелекту молодших школярів.

Значну увагу дослідженням навчальної діяльності учнів за ступенем впливу на успішність приділяв Ю. Бабанський, який виокремлював наступні компоненти інтелектуального розвитку: самостійність, мислення, виділення суттєвого, раціональність, гнучкість, критичність та темп мислення, вміння порівнювати, логічність, синтез, аналіз, узагальнення та увагу, які структуруються наступним чином:

- психологічні (аналіз, синтез, раціональне мислення, вміння виділяти головне, самостійність мислення, узагальнення, порівняння, спостережливість);

- логічність мови, темп мислення, його гнучкість і критичність, пам'ять, увага;

- навички навчальної роботи (самоконтроль, планування навчальної діяльності, темп обчислень, швидкість письма, читання, організованість, дотримання режиму дня);

- вихованість (наполегливість, старанність, свідома дисципліна, активність);

- основне ставлення (до навчання, до вимог колективу, до вчителів);

- компоненти позашкільних впливів (сім'ї, однолітків);

- біологічні компоненти (фізична працездатність, стан здоров'я, дефекти мови, слуху, зору) [2].

Про превалювання в молодших школярів процесів синтезу та

узагальнення свідчать і роботи багатьох авторів, які підтверджують існуючий взаємозв'язок між мисленнєвими операціями та успішністю (Блонський П.П.,1997).

Бутівщенко Л. М. (1989), досліджуючи розвиток мислення в молодших школярів в процесі навчання довела, що зміни змісту навчання призводять до змін у динаміці розвитку операцій мислення. Учбова діяльність розглядається як ведучий фактор в становленні інтелекту, впливаючи на розвиток учнів через образи та дії, які входять в структуру учбової діяльності (Скрипченко О.В., 2004).

Одним з найважливіших показників ефективності навчання є забезпечення психічного розвитку дитини, її мисленнєвих здібностей. Саме оцінка дозволяє з'ясувати наскільки результат учбових дій відповідає кінцевій меті. Тобто оцінка стає мотивом навчальної діяльності і поступово формується як необхідний компонент самостійної навчальної діяльності.

Спеціальне вивчення навчальної діяльності показало, що оцінка складається з декількох взаємопов'язаних компонентів:

- навчальна задача, яка є способом дії, що підлягає засвоєнню; учбові дії, в результаті яких відбувається першочергове відтворення зразка;

- дії контролю, які підлягають у епівставленні відтвореної дії із зразком через образ;

- дія оцінки ступеню засвоєння, які відбулися в самому суб'єкті,

Надзвичайно важливою є організація пізнавальної діяльності учнів, тобто створення оптимальних умов для логічного та практичного вирішення навчальної задачі, яка включає в себе процеси сприйняття, мислення, пам'яті, уяви [11].

Узагальнений досвід пізнання включає в себе систему готових понять та спосіб дії для формування понять. Саме завдяки науковості змісту навчальної діяльності, розвиваючого навчання, діти можуть засвоювати систему навчальних понять, а розвиток мислення дітей молодшого шкільного віку, на думку Д. Б. Ельконіна (1974), і є ключем до їх розумового розвитку в цілому.

Учбова діяльність пред'являє до учнів різнобічні вимоги. Успішність виконання учбових задач пов'язана з типологічними особливостями нервової системи. Учні з слабкою нервовою системою програють особам з сильною нервовою системою, але за загальною успішністю монотонної діяльності випереджають осіб з сильним типом нервових процесів. Це засвідчує той факт, що успішність навчальної діяльності визначається через вплив на розумові здібності та через вплив на психічний стан в тих чи інших випадках (Ільїн Є.П., 2001).

Найважливішим показником рівня психофізичного розвитку, як вважають С. Д. Забрамна та Т. М. Ісаєва (2008), є здатність дитини до навчання, що трансформується через взаємодію з дорослими в будь-якій діяльності: побутовій, ігровій, учбовій, трудовій тощо.

Згідно з характеристикою навчальної діяльності, яка подається як система наукових знань, вчитель повинен забезпечити належні умови для реалізації учнями молодших класів усіх елементів діяльності для оптимального психофізіологічного розвитку дитини.

Таким чином, під час організації навчальної діяльності дітей з інтелектуальними вадами розвитку необхідно враховувати їх вік, соматичний стан, стан психічної діяльності, сформованість мотивації та розуміння дитиною задачі, яка перед нею постає.

Література:

1. **Бабанский Ю. К.** Рациональная организация учебной деятельности / под ред. Ю. К. Бабанского. - М: Знание. 1982. - 96 с.

2. Безруких М. М. Психофизиология ребенка: учебное пособие / М. М. Безруких, Н. В. Дубровинская, Д. А. Фарбер. - 2-е изд., доп. - М.: Изд-во Московского психолого-социального института; - Воронеж: изд-во «МОДЕК»- 2005. - 496 с.

3. Выготский Л. С. Собрание соч. в 6 т. - Т. 3: Проблемы развития психики / Л. С. Выготский. - М.: Педагогика, 1983. - 368 с.

4. Гальперин П.Я.. Я. Введение в психологию: учебное пособие для ВУЗов / П. Я. Гальперин. - М.: «Книжний дом «Университет», 1999. -332 с.

5. Давыдов В. В. Формирование учебной деятельности школьников / В. В. Давыдов. - М., 1982. - С.15-17.

6. Коновалов В. Ю. Психосоматические аспекты развития ребенка и их влияние на зффективность учебной деятельности / В. Ю. Коновалов // Практическая психология и логопедия. - № 3 (14). - 2005. - С.27-28.

7. Костюк Г. С. Избранные психологические труды / Г. С. Костюк ; под ред. Л. Н. Проколиенко. - Проблеми психологии мышления. - М.: Педагогика 1987. - С. 170-227.

8. Машбиц Е. **И.** Психологический анализ учебной задачи / Е. И. Машбиц // Советская педагогика. - 1973. - № 2. С.6-10.

9. Немов Р. С. Психология в 3-х кн. / Немов Р. С. - 4-е изд.- Кн. 2. Психология образования. - М.: Владос, 2006. - 607 с.

10. Шадських Ю. Г. Психологія і педагогіка.: навчальний посібник / Ю. Г. Шадських. - Львів: Магнолія плюс, 2005. - 320 с.

11. Эльконин Д. Б. Психологические вопросы формирования учебной деятельности в младшем школьном возрасте / Д. Б. Эльконин // Вопросы психологии обучения и воспитания. - К.:Радянська школа, 1961. - С. 12-14

Literatura:

1. Babanskyy Yu. K. Ratsyonal'naya orhanyzatsyya uchebnoy deyatel'nosty / pod red. Yu. K. Babanskoho. - M: Znanye. 1982. - 96 s.

2. Bezrukykh M. M. Psykhofyzyolohyya rebenka: uchebnoe posobye / M. M. Bezrukykh, N. V. Dubrovynskaya, D. A. Farber. - 2-e yzd., dop. - M.: Yzd-vo Moskovskoho psykholoho-sotsyal'noho ynstytuta; - Voronezh: yzd-vo «MODEK»- 2005. - 496 s.

3. Vыhot·skyy L. S. Sobranye soch. v 6 t. - T. 3: Problemы razvytyya psykhyky / L. S. V'ihot·skyy. - M.: Pedahohyka, 1983. - 368 s.

4. Hal'peryn P.Ya.. Ya. Vvedenye v psykholohyyu: uchebnoe posobye dlya VUZov / P. Ya. Hal'peryn. - M.: «Knyzhnyy dom «Unyversytet», 1999. -332 s.

5. Davыdov V. V. Formyrovanye uchebnoy deyatel'nosty shkol'nykov / V. V. Davыdov. - M., 1982. - S.15-17.

6. Konovalov V. Yu. Psykhosomatycheskye aspektы razvytyya rebenka y ykh vlyyanye na zffektyvnost' uchebnoy deyatel'nosty / V. Yu. Konovalov // Praktycheskaya psykholohyya y lohopedyya. - # 3 (14). - 2005. - S.27-28.

7. Kostyuk H. S. Yzbrannыe psykholohycheskye trudы / H. S. Kostyuk ; pod red. L. N. Prokolyenko. - Problemy psykholohyy mыshlenyya. - M.: Pedahohyka 1987. - S. 170-227.

8. Mashbyts E. Y. Psykholohycheskyy analyz uchebnoy zadachy / E. Y. Mashbyts // Sovet·skaya pedahohyka. - 1973. - # 2. S.6-10.

9. Nemov R. S. Psykholohyya v 3-kh kn. / Nemov R. S. - 4-e yzd.- Kn. 2. Psykholohyya obrazovanyya. - M.: Vlados, 2006. - 607 s.

10. Shads'kykh Yu. H. Psykholohiya i pedahohika.: navchal'nyy posibnyk / Yu. H. Shads'kykh. - L'viv: Mahnoliya plyus, 2005. - 320 s.

11. Эl'konyn D. B. Psykholohycheskye voprosы formyrovanyya uchebnoy deyatel'nosty v mladshem shkol'nom vozraste / D. B. Эl'konyn // Voprosы psykholohyy obuchenyya y vospytanyya. - K.:Radyans'ka shkola, 1961. - S. 12-14

В оглядовій статті Яковлевої С.Д. «Провідна роль навчальної діяльності для оптимального психофізіологічного розвитку» представлено огляд літератури стосовно ролі навчальної діяльності для оптимального психофізіологічного розвитку дитини. Пізнавальна діяльність містить предметно-змістові, операційно-логічні, емоційно-мотиваційні та інші компоненти. Для відтворення цілісної структури необхідно знайти такі структуроутворюючі відношення, які б дозволяли здійснити це поєднання. Молодший шкільний вік с одним з самих відповідальних етапів розвитку дитини. Це період, в який під впливом цілеспрямованого педагогічного впливу формуються важливі психічні новотвори, відбувається становлення учбової діяльності, яка пізніше визначає подальше навчання.

Ключові слова: пізнавальна діяльність, психофізичний розвиток, учбова діяльність.

Яковлева С Д. Ведущая роль учебной деятельности для оптимального психофизиологического развития ребенка (обзорная статья).

В статье представлен обзор литературы о роли учебной деятельности для оптимального психофизиологического развития ребенка. Познавательная деятельность включает предметно-содержательные, операционно-логические, эмоционально-мотивационные и другие компоненты. Для воссоздания целостной структуры необходимо найти такие структурообразующие отношения, которые позволяли осуществить это сочетание. Младший школьный возраст с одним из самых ответственных этапов развития ребенка. Это период, в который под влиянием целенаправленного педагогического воздействия формируются важные психические новообразования, происходит становление учебной деятельности, которая позже определяет дальнейшее обучение.

Ключевые слова: познавательная деятельность, психофизиологическое развитке, учебная деятельность.

The paper presents a literature review on the role of training activities for

optimal psychophysical development. Cognitive activity contains subject-content, operational and logical, emotional and motivational, and other components. To play the entire structure to find the structure-related, which would allow it to carry out combination. Primary school age with one of the most critical stages of child development. This is a period in which, under the influence of purposeful pedagogical impact generated significant mental growths is the formation of learning activities, which later determines subsequent learning.

Properties of basic nervous processes, memory, attention, thinking and dynamics of their development showed the interdependence of these indicators of success of training, namely: the observed improvement in attention, memory, increase of functional mobility and strength of nervous processes. Educational activity is formed in the child during school. That is, before all the child must learn and teach it in the early years of schooling it is most intense.

To implement the junior pupils of all elements for optimal psychophysiological child development to create appropriate conditions. Thus, during the organization of learning activities for children with intellectual disabilities to consider their age, somatic state, the state of mental activity, the formation of motivation and understanding of child problem that arises in front of her.

Key words: cognitive activities, psychophysical of development, learning activities.

Авторська довідка:

Яковлева Світлана Дмитрівна – кандидат медичних наук, доцент, завідувач кафедри корекційної освіти Херсонського державного університету.

Адреса університету: м. Херсон, вул. 40 років Жовтня, 27, Херсонський державний університет (University Address: Kherson, street. 40 October 27, Kherson State University), факультет природознавства, здоров'я людини та туризму, кафедра корекційної освіти, тел. роб. 32-67-54 (196);

Домашня адреса: 73030, м. Херсон, вул. 3-тя Текстильна, 26; дом. 35-60-35, моб.(8050) 396-14-70 ; E-mail: yakovleva_ya@/mail.ru.

Home address: 73030, Kherson, street. 3rd Textile, 26; house. 35-60-35, mob. (8050) 396-14-70;